

CONCLUSIONS JORNADES TRANSFRONTERERES

1. INTRODUCCIÓ

Els dies 10 i 11 de desembre de 2013 es varen celebrar al municipi gironí de La Jonquera, amb èxit d'assistència, les Jornades Transfrontereres organitzades pel Departament d'Interior, Institut de Seguretat Pública de Catalunya.

L'objectiu d'aquestes Jornades era aprofitar i aprofundir en l'excel·lent relació que hi ha entre els Cossos Operatius d'ambdós costats de la frontera, tant policials com d'emergència, així com entre els càrrecs electes de l'un i l'altre costat.

2. MARC JURÍDIC

Centre de cooperació Policial Transfronterera

La prevenció i la reacció. El trencament de la barrera psicològica de la frontera va començar degut sobretot a la necessitat de posar en comú aquests dos factors.

El 1994 l'Estat Espanyol s'incorpora al Tractat de Blois. El 2007 el Cos de Mossos d'Esquadra s'incorpora al **Centre de Cooperació policial Transfronterera** que estaria integrat del costat espanyol pel Cos Nacional de Policia, la Guàrdia Civil, la Vigilància Duanera i el Cos de Mossos d'Esquadra; i del costat francès per la policia nacional, la Gendarmeria i el servei duaner. Les seves funcions, definides en els articles 39 i 46 del Tractat, eren prevenir amenaces d'ordre públic i reaccionar davant de la delinqüència transfronterera, la immigració irregular i el tràfic il·lícit.

D'aquesta posta en comú, cal destacar-ne els beneficis que ambdues parts n'obtenen en bé de la ciutadania:

Harmonització dels drets i deures dels diferents països. Cada policia treballa segons les seves competències en el centre de Cooperació policial Transfronterera. En matèria de terrorisme i crim organitzat hi intervenen els Òrgans Centrals Policials de cada Estat.

Totes les parts intervinents estan a favor de la cooperació internacional pels resultats positius que això comporta. Així se'n desprèn de les quinze mil consultes per any que es formulen. **La rapidesa** és el valor afegit del Centre de Cooperació Policial Transfronterera. El 90% de les informacions es gestionen en menys de 4 hores. Menys de mitja hora és el més habitual.

L'intercanvi simultani d'informació pot permetre una detenció ràpida. Un cas il·lustratiu el trobem en l'atracament a Banyuls d'un estanc. La Gendarmeria dona l'alerta i en un control de carretera dels Mossos d'Esquadra es detenen les dues persones autores del fet. Aquesta **vinculació** ha fet possible la resolució ràpida del delictes.

Aquesta estructura d'intercanvi d'informació de les forces operatives que ofereix el Centre de Cooperació Policial Transfronterera, permet que els investigadors de base puguin trucar directament al Centre de Cooperació Policial. La rapidesa en l'obtenció de la informació quan es formula una pregunta la trobem reflectida **en diversos exemples que ens donen una idea de l'efectivitat d'aquesta cooperació:**

- *En immigració, El Cos Nacional de Policia en contacte amb policies locals fora de Catalunya, en un tema de readmissions es va trobar amb el cas d'un turc que es casava per introduir immigrants il·legals.*
- *En contraban, la Guàrdia civil en un cas de robatori de joies a Salamanca. Es va detenir a França un individu amb 74.000€. Les joies van ser reconegudes.*
- *En delictes relacionats amb el trànsit, el Cos de Mossos d'Esquadra en contacte amb les policies locals resolen un cas d'estafa bancària a Roses.*

3. DELICTES CONTRA LA PROPIETAT INDUSTRIAL

Top Manta

El fet fronterer de La Jonquera i els límits es un lloc de concentració d'establiments i facilita la venda de productes falsificats.

Amb aquest tipus de venda es posen en el mercat falsificacions molt bones de productes que imiten de manera inapreciable marques conegudes. Això representa una gran estafa pels clients, afecta la competitivitat de les empreses, empeny establiments legals a tancar i produeix pèrdues a la titular de la marca.

L'objectiu és reduir, si no eradicar, la venda de material falsificat i detenir-ne els autors. La localització dels magatzems amagats i camuflats ha donat com a resultat una reducció notable de peces falsificades. S'estan esmerçant molts d'esforços per combatre aquest tipus d'activitat il·legal, però encara se'n necessiten més.

A nivell judicial, per una part la Fiscalia posa de relleu que hi ha manca de sentències; i es qüestiona si La propietat industrial regulada a l'article 270 i següents del Codi Penal ha de ser tota protegida o només caldria que ho estès la registrada. També s'evidencia que l'adopció de mesures cautelars pot ajudar a afrontar el problema, però que el gran escull és la falta de consciència social. Cal sensibilitzar a la ciutadania de les repercussions perjudicials que aquesta activitat il·legal provoca en diferents àmbits. Per altra part la Judicatura ressalta l'element de la confusió en el comprador com a requisit necessari del tipus del delicte. Ha de quedar clar que el producte a comprar està tan ben imitat i que ens pot confondre.

Exposa la necessitat d'aplicar el principi d'intervenció ha de ser mínima i que s'ha de vetllar per la proporcionalitat entre el benefici obtingut i el càstig a imposar. També fa esment al fet que molts venedors pateixen una situació de precarietat i pobresa.

Per ANDEMA (Associació de marques) és rellevant l'impacte que aquesta situació suposa per les marques i per la seva repercussió en l'economia. Aquest sector mercantil dona ocupació a 6 milions de persones. Afecta les exportacions, la inversió en I+D, i en la publicitat. Es refereix al tipus penal actualment vigent com a descafeïnat i defensa la reforma del Codi Penal perquè l'article 274 endureixi les penes i contempli la reincidència i la venda ambulant com a delicte. Considera que existeix un fenomen criminal mundial, i identifica els grups criminals com a holdings, dedicats a altres activitats delictives: tràfic de drogues, d'éssers humans...etc.

Finalment des de l'Agència Estatal Tributària s'explica l'operativa d'aquest tipus d'organització. Estem parlant d'un sistema que funciona per capes que tenen poc a veure les unes amb les altres per treure'n la vinculació.

Exemple: Per una banda hi ha el botiguer que és qui ven el producte i que està donat d'alta al règim de mòduls. Per sobre d'ell hi ha un minorista distribuïdor que també està subjecte al

règim de mòduls. Un altra cop per sobre, ja hi ha un minorista que té poc a veure amb el botiguer. Això fa que l'Agència Estatal Tributària tingui poca intervenció i que sigui tot molt difícil de demostrar. El mateix representant de l'Agència Estatal manifesta *"que moltes vegades només se'ls fa pessigolles i que no val la pena fer-ne"*.

4. TRANSPORTS

El municipi de La Jonquera és un lloc de pas de persones i bens, sens dubte molt positiu per l'economia, però també genera situacions que cal abordar de forma coordinada. Com a indicador cal posar de relleu: un pas i un estoc de vehicles molt alt, que pot generar una situació d'inseguretat en les persones.

El municipi de La Jonquera l'any 2010 era un lloc insegur pel transportista. Les dades evidenciaven aquesta realitat, ja que el 70% dels robatoris eren a camions. *El "modus operandi"* del lladre era: tallar les lones, rebentar els clausors de la porta de l'acompanyant."

Aquesta situació ha comportat tot un seguit d'actuacions: per una part, de persecució i detenció de les xarxes criminals; i per altra part, una actuació de prevenció advertint els propietaris de pàrquings i gasolineres perquè prenguin consciència del tema i inverteixin en seguretat, controlant les matrícules a les benzineres, aplicant un sistema de Telemat, difonent en un tríptic consells de seguretat pels transportistes i conductors. (Exemple: no deixant targetes a la vista, ni número de PIN).

El resultat de tot plegat, és que les dades del 2013 ens indiquen una reducció d'un 85% dels robatoris de vehicles. S'ha passat de 827 a 124 fets. És un exemple d'èxit.

Finalment l'Ajuntament també pot ajudar amb la instal·lació de càmeres de vigilància. Altres suggeriments que es fan són: el canvi de legislació per poder comissar vehicles estrangers en cas d'estar implicat en robatoris i la creació, per part dels transportistes, d'un títol que acrediti que el municipi és segur.

5. PROSTITUCIÓ

Causes. L'increment del sector turístic ha convertit aquest territori fronterer en punt de pas obligat per molts ciutadans europeus que volen fer les seves vacances a l'estat espanyol o arreu d'Europa. Aquest factor i la bona situació de la carretera nacional II, són les dues causes principals de l'augment de la prostitució que **s'exerceix a la carretera i als establiments** que es dediquen a donar serveis de naturalesa sexual.

La Base Legal del dispositiu Voral que empara el procediment i l'operativa policial del Cos de Mossos d'Esquadra que funciona des del juny del 2012, la trobem en la modificació de la Llei de carreteres de la Generalitat que sanciona els clients i les prostitutes amb una multa de 2000€. En la Llei de carreteres de l'Estat només es sanciona les prostitutes però no als clients.

Cal posar de relleu diversos aspectes significatius que s'han portat a terme com informar a les dones de presentar denúncia com a víctima de tràfic d'éssers humans i de maltractaments. Es fa especial referència a la feina que fa l'Institut Català de les Dones en el tractament de la prostituta com a víctima. En aquest sentit, s'ha constatat que són molt reticents a presentar denúncies, ja que només se n'han formulat dues. També s'està col·laborant amb el Cos Nacional de Policia pel que fa a les prostitutes en situació irregular a l'Estat Espanyol.

El control de la prostitució a la carretera ha fet que disminuïssin les treballadores sexuals en un 56%. Actualment només n'hi ha unes 48, i moltes es situen a més de 50 metres del voral de la carretera per no vulnerar la llei, cosa que fa que siguin menys visibles. L'efectivitat és notòria, com a anècdota es desprèn del fet que els clients sancionats per l'administració sol·liciten el canvi de domicili de les notificacions. **Les nacionalitats** de les prostitutes són principalment Bulgària, Rumania i Nigèria. El sou pot arribar fins als 6000€ al mes.

Pel que fa al **control de la prostitució en establiments**, l'any 2010 de **locals de pública concurrència** on s'exerceix la prostitució a les comarques gironines es comptabilitzen 44 locals i 700 dones que exerceixen la prostitució. L'any 2013 es redueix a 27 locals i 400 dones.

La prostitució és una activitat **alegal**. Excepte a Catalunya en què es regulen els locals de pública concurrència on s'exerceix la prostitució a la Llei 11/2009, del 6 de juliol de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives, i el Decret 112/2010, de 31 d'agost, pel qual s'aprova el Reglament d'espectacles públics i activitats recreatives (art.41) i l'Ordre PRE/335/2003, de 14 de juliol, per la qual s'aprova l'ordenança municipal sobre aquest tipus de locals. Però no hi ha un marc legal que reguli l'activitat ni els ingressos que genera.

L'Experiència francesa. La prostitució és una activitat legal a França. A partir del 2003 es va fer una modificació legal sancionant penalment amb el nom de "Racolage" o reclamació o provocació tant del client com de la prostituta. Cosa que policialment és molt difícil de demostrar, però que posa el focus sobre la demanda, i els clients. La conseqüència va ser un increment de clients a la zona catalana demandant serveis sexuals.

La solució passa per fer una legislació Europea.

La Jonquera, Ordenança municipal. A Causa de l'increment notable de la prostitució, el 2008 es deia que el municipi de La Jonquera patia una Heterotopia, un espai on es poden fer coses que no es podrien fer enlloc més. Per aquest motiu La Jonquera va aprovar una ordenança municipal que va tenir dificultats en la seva aplicació. La comissaria de Districte del CME de la Jonquera a ajudat molt a que s'apliqués l'Ordenança.

La modificació de la Llei de seguretat ciutadana que s'està tramitant en el Congrés dels Diputats, es valora com una eina del tot insuficient.

6. COORDINACIÓ DE L'EMERGÈNCIA

El cas més clar de bona coordinació és el que afecta als operatius d'emergències en situacions de nevades, incendis forestals,... En aquest àmbit, n'intervenien diversos, cadascun amb unes funcions determinades:

Des del **cos de Bombers** s'explica quina és la seva estructura així com quines són les operacions, l'anàlisi i la logística de què es disposa per front a les emergències. Es fa constar l'especial incidència que té en aquesta matèria la premsa per difondre missatges a la població, i també s'expliquen els dispositius que s'adopten com són: el punt de trànsit i el centre de comandament avançat, que és on es reuneixen els cossos operatius i responsables polítics.

Es destaca que cal tenir molt present quan arriba l'emergència, què és el que cal fer i en què es poden trobar, atesa la diversitat de situacions i agents que intervenen: des d'incendis, artefactes explosius,... activació dels protocols del NEUCAT, l'INUNCAT,...

Sobre els **Agents Rurals** s'explica el seu potencial en quan a coneixement del territori, les funcions que exerceixen durant tot l'any de prevenció i control de les actuacions que cal fer al territori: franges de protecció, neteja de camins..., De la seva relació amb les escoles i també de les relacions de caràcter operatiu que mantenen amb els demés operadors com són, entre d'altres, les empreses elèctriques. En aquest ordre de coses es posa de relleu la importància de la seva activitat inspectora, la seva funció en el tancament dels perímetres de protecció prioritària, i sobretot, la investigació que porten a terme per esbrinar les causes dels incendis.

Del **Servei D'emergències Mèdiques** es fa una explicació sobre l'estructura que l'integra, així com la prevenció que realitza durant tot l'any, la participació que té en els simulacres, el fet que en les emergències ha de tenir en compta la situació de la Salut dels habitants: Per temes d'hemodiàlisi, quimioteràpia. S'explica també la formació en gestió d'emergències multidisciplinari, i finalment es fa un breu esment a l'emergència dins l'emergència, posant com a exemple la situació viscuda en els incendis de l'Empordà del 2012 al municipi de Portbou amb múltiples víctimes.

Bombers francesos. Els bombers francesos manifesten una mancança de coordinació, tant a nivell terrestre com aeri. El que ells reclamen és un conveni de col·laboració que estableixi una activació automàtica dels serveis d'emergència de l'un i l'altre cantó de la frontera, en funció de la incidència de què es tracti. D'aquesta manera ens estalviariem les autoritzacions prèvies que han de donar els Estats, les quals no són més que un impediment burocràtic que el que provoca és que siguem poc eficients.

També destaca que seria necessari establir un sistema de comunicació conjunt, via ràdio, per facilitar la comunicació.

Respecte de la **comunicació** s'evidencia que No informar només ajuda a fer créixer l'alarma social. El 2013 es varen fer unes 11.000 trucades. En aquest sentit, els periodistes són un canal d'informació. Tenen la funció social de la comunicació. Cal esmentar la importància de les xarxes social, més d'1.000.000 d'impactes. 300 twitters l'hora en el foc de Vilopriu del 2013. Cal no caure en la immediatesa, per no provocar errors.

De **protecció civil** s'exposa que les autoritats són el conseller i l'Alcalde. Que la previsió en neteja de lleres, camins, parcel·les és transcendental. Que els terrenys forestals no s'han de considerar intocables, i que cal crear un paisatge de tipus mosaic que faciliti els tallafocs naturals.